

Orsovai Hírlap

TARSADALMI HETILAP.

AZ ORSOVAI MAGYAR KÖZMŰVELŐDÉSI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség: Korona-út 291.
Kiadóhivatal: Handl József könyvnyomdája.
Megjelenik minden csütörtökön.

Szerkesztő és lapfőigazgató:
MIHALIK SÁNDOR.

Előfizetési árak:
Egész évre: 8 korona | Negyed évre 2 korona.
Fél évre: 4 „ | Egyes szám 20 fillér.
Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal.
Nyilttér soronként 30 fillér.

Társadalmi feladatok.

A társadalmi életnek köztudomás szerint számos sötét oldala van, de vannak szép számmal fénypontjai is. A társadalmi élet sötét oldalairól Zola és Tolstoj annyit és oly erős vonásokkal írtak, hogy a felső és alsóbb körök életviszonyainak ijesztő színezése már szinte megfagyasztotta az olvasó vérének.

A két jeles író e sok elrettentő példa bemutatásában az a szándék vezérelt, hogy a társadalmat e sok szenny és aljasság undorral töltse el és az erkölccsel nem teljes barátságban élőköt a bűn lejtőjéről visszatartsák.

Vajjon elérték-e céljukat? Ezt felderíteni a kortörténelmi kutatóknak lesz a feladatuk. Megtért-e csak egy tévelygő is e példák hatása alatt a lejtő újáról, vagy a válogatott aljasságok e tárházaiból inkább a lépcsőzetet tanulmányozta, a mely céljához vezeti? A látszat azt mutatja, hogy a társadalom nem méltányolta eléggé ez írók működését, nem nyújtotta nekik műveikért az azokkal kiérdemelni akart kitüntetését.

A társadalom tehát üdvösebbnek tartja erkölcs nemesítésére a szép példák elsősorolását, mint a bűnök és aljasságok kiszínezését. Magunk is üdvösebbnek találjuk e helyen a társadalom fénypontjaival foglalkozni, mert a társadalom sötét rétegeiben úgy sincsen

TÁRCA.

A vörös malom táján.

A nap nyugatra hajlott s a fák közé aranyásvokat rajzolt, amelyek keskeny, hosszú, rezgő tündéridakként függtek a levegőben.

A nyárfa mindenütt erősen hervadt már. Magsárgult, mint a napraforgó virága; a szellő legkisebb leheletére is el-eiszabadultak az egyre ritkuló lomb halvány levelei s libegve ereszkedtek le az avarra. A cserjék közt volt még olyan élénk zöld is, mintha májusban lettünk volna; ellenben a bükk barnulni kezdett, a vadgesztenyefának pedig csak száraz, rozsdavöröses lombja volt, az is szemmel láthatóan kevesbedett.

Igazi ős volt; csöndesen muló — pusztuló szépségeivel a természetnek.

Egy régi cserkészuton mentünk; lassan, nagyon óvatosan, mintha közelünkben mélyen aludt volna valaki, akit nem volt szabad felébreszteni.

Négyen voltunk. Két vadász s két vadőr. Mindenik vadász mellett egy vezető, aki a nagy erdőségben eligazítsa. Az erdő egyre sötétedő mélységgel terült előttünk, titkokat rejtő némasággal.

A dágványos sarkán egy szétágazó utnál, megállott Simon, a cserhádi vadőr, aki elől ment volt. Amint nozzáért, s,

tere a nemesebb eszmék kultuszának, mint a minő például a honi ipar pártolása.

A társadalmi élet fénypontja a jótékonyág gyakorlása. Ennek terén lehet szívárványszínekben tündökölni, de lelet egész csöndben, feltűnés nélkül is nemes célokat elérni. Az előbbi irányzat híveit a társadalmi elismerés kiérdemlése serkenti munkájában, az utóbbi irányzat hívei pedig az önértetben és önbecsülésben, a becsülettel végzett munka tudatában lelik meg jutalmukat.

Ez utóbbi irányzathoz kívánunk csatlakozni, a midőn egy ma még nem népszerű, de nemes eszméért kívánunk sikra szállani, a midőn a honi ipar védelmét tüztük ki zászlónkra és ehhez a küzdelemhez kívánjuk a magyar honleányok szívét megnyerni, mely szívek még a legfogékonyabbak a szép és nemes iránt.

Nyitott szemmel végigtekintve a társadalmon, hogy mit művel a magyar hölgyközönség, azt látjuk, hogy egyik — a sorstól földi javakkal meg nem áldott — része segítségére van a gondokkal terhelt férjnek a mindennapi szükséglet beszerzésében, a másik, a jobb módú része pedig háztartási teendőit elvégezve a jourok tartásában és látogatásában leli örömét.

Vajjon milyen javak kerülnek ki a jourokból? Vajjon csak az egymás leszólásában, az egymást felülmulni aka-

rásban, csak az öltözékek és a pipere-cikkek beszerzésének megvitatásában merül-e ki a jourok hivatása?

Lehetnek ugyan ilyen jourok is, de vannak tiszteletreméltó törekvések is, a melyek jourokon fogamzottak meg. Ez alkalommal nem óhajtok azokkal a jourokkal foglalkozni, a melyeken csak esznek-isznak és céltalanul tere-ferélnek, hanem csakis azokkal, a melyeken nemes eszmék kerülnek szőnyegre.

Távol áll tőlünk, hogy azokat a jourokat, a melyek csak szórakozás céljából tartatnak, ócsároljuk, mert hiszen régen csakis ily jourokat tartottak eleink. Akkoriban az egyszerű köntösben megjelent vendégek ifja-öregje nevelésben, karéneklésben, társasjátékban és tánczban lelte kedvét. Egy-egy mulató estélyen részt vett az egész vidék és az egész cselédség is; a zene hangjaira a pajzán jókedv adta a visszhangot.

Azonban a társadalom egy idő óta teljesen átalakult. Régen a jourokon szó sem volt a jótékonyágról; de minnek is lett volna, mikor nem volt olyan szenvedő osztály, a mely a jótékonyágra rászorult volna. Jelenleg ellenben a sok eltitkolt irigykedés, leszólás mellett visszhangra találnak a jourokon egyes társadalmi osztályok nélkülözésének jajszavai is. Sajnálkoznak rajtuk és töpregenek, hogy miként lehetne rajtuk segíteni.

hogy örülök, ha ilyen számárnak látom. Jobb a kezevonása mint az enyém, az igaz, hát amiatt ő az első vadőr. Mintha irni kéne tudni annak, aki vaddal bánik! Különben is — tette hozzá ravasz fordulattal — szívesen teszek egyre, hogy annak a szivarozásnak mi még köszönünk valamit ma. Onnan fúj a szél, ő felülök.

Szél ugyan nem fujt; inkább úgy tetszett nekem, hogy most éppen nagy-szerű szélesend van. Megnyálaztam egy kicsit a mutatójammal belső felét s kerestem vele a levegőmozgás irányát. Csakugyan arról érzett hűvösebb, amerről Simon mondta.

Az önzés, a rut vadászönzés elhallgattatta velem a dorgatóriumot, amit Simonnak szántam. Hja, ha úgy van, hogy én rám hajtják a vadat a szivarjokkal, akkor isten neki, hadd szivarozzanak.

Simon haptákba vágta magát s intett, hogy menjek előre. Elindultam a régi cserkészuton, amelyen minden lépésre ügyelnünk kellett, minthogy sok helyt beeste a hulló levél, pedig a re-csegő-ropogó, szöszmötölő járás dugába dönt itt mindent.

*
Csak a vérbeli vadász tudja megérteni ennek a csöndes, kigyószzerű tovasiklásnak az örömét, izgalmát. Csak

Mindinkább több és több nélkülözés hire vegyül bele a társalgásba. Majd árvákról, majd szegény deákokról van szó, a kiken a tehetősebb embertársaknak segíteniök kell. A munkanélküliek munkáért esdekelnek, szegény kisiparosok és háziipart űzők munkáikat óhajtának értékesíteni. Vannak művészek, a kik hiába dolgoznak, mert nem akad vevő műveikre. Betegeket is kell ápolni, a cselédek is kell nevelni, elhagyott nőknek otthont kell teremteni, nyomorékokat kell elhelyezni, szóval nem is lehet egyhamar elsorolni mindazt, a mire ma a tehetősebb társadalmi osztály jóltevő figyelmének ki kell terjednie.

Es végre mi történik?

Egyes nemesen gondolkodó lelkekben felmerül a vágy segíteni azokon, a kik közelébe esnek, vagy pedig a kiknek bajai iránt leginkább kél visszhang szíveikben. Jönnek a jourok, ott szóba kerül a sok nyomorúság és addig-addig sorolgatják elő a sok tenni-valót, míg azon veszik magukat észre, különösen a hölgyek, hogy egyik jótékony egylet a másik után alakul s hogy lassacskán minden baj orvoslásra talál.

Táplálják az éhezőket, ápolják a szegény betegeket, nevelik a cselédeket, elhelyezik a nyomorékokat, gondoskodnak az aggokról és az árvákról, stb. Az úri nők még vallásos összejöveteleknél is azzal foglalkoznak, hogy miként enyhítsék a sok nyomort. Legutóbb még a szesszel visszaélő népet is le akarják szoktatni a szeszes italok fogyasztásától.

Szóval a magyar nők körében olyan kiterjedt jótékony gárda alakult, a mely előtt meg kell hajolnia mindenkinek, a kiből csak egy paránya is van az érdemek elismerése iránti érzéknek.

Es e sorok írója nem lehet kétségben az iránt, hogy ez a nemesszívű nő-sereg éppen az eiől zárná el jóltevő szívét, a mi legerősebben kell, hogy dobogtassa, értem a haza szeretetét. A magyar nők dicső hősokeket nemzettek, a kik élni, de meghalni is tudtak a hazáért. Ma a haza közgazdasági tekintetben nyomorék, hiányzanak éltető

aki halálosan szerelmes az erdőszögbe, s ahova tekintete esik, mindenütt az imádottja felséges bájait lopja meg: az érezheti azt a nesztelen lopakodásban rejülő gyönyört, ami befészkelődik minden gondolatunkba, minden idegünkbe.

Semmi sem próbálja ki a vadászt annyira, mint ez a megfeszített figyelemmel, minden élességét munkában tartó szemmel és füllel való barangolás, sokszor órák hosszát, oly helyeken, ahol egy pillanatra sem szabad ellankadni, ahol egyetlen-egyszer sem szabad könnyelműen lépni, mert a hullott levél zizegése, avagy egy galy megrecsenése talán eddigi fáradságunk legszebb jutalmától foszt meg bennünket.

A kora tavaszi havas hajnalon lopodzó fajnövész, legalább olyankor vehet bátran lélegzetet, ha a remek madár szerelmi énekét dürrögi. De az ilyen elhanyagolt cserkésző uton elbandukolhatsz mértőföldeken át, annélkül, hogy abban hagyhatnád a lábujjhegyelést a zörgő avar között.

S ebben a nagy várakozásban, nagy reménykedésben kinomodik a képzelődés, megnövekszik az illúziókra való hajlam; sőt a hallucinálás sem nagy ritkaság. Elfojtjuk lélegzetünket, hogy a legparányibb gyanus neszt is hallhassuk. Szemünk csudás erővel fűrakodik be a lombok közé s amikor jobbra nézünk,

szervei, az erős ipar és a hazafias kereskedelem.

Ma a magyar nőknek az a hazafias kötelességük, hogy a honi ipar kifejlését lehetővé tegyék és a kereskedelmet a honi ipar támogatására megnyerjék. Hallgassuk meg tehát a haza hívó szavát! Ne a külföldet imádjuk, ne annak adózzunk milliókkal, hanem érjük be mindaddig azzal, a mit a honi ipar nyújthat, a míg támogatásunkkal a honi ipar annyira kifejlődhet, hogy utólréve a külföld termékeit, többé támogatásra nem szorul.

Oh nem! Nem tehetjük fel a magyar nőkről, a kik előtt a haza már megnyitotta a kereső pályák útjait is, hogy azzal viszonzóznák a hazafiak eme jótéteményét, hogy ők nem kívánnak osztagozni abban a nemes hivatásban, a mit a Magyar Védőegyesület zászlajára írt. Jegyezzük meg jól, ha nem áldozunk évente száz és száz millió munkabérrel a külföldi munkásoknak, hanem azokat honfitársainknak juttatjuk kereset adó munka alakjában, az így kiadott összegeket megtakaríthatjuk a jótékony egyletekben, mert a tisztességes munka kenyeret fog adni mindazoknak, a kik ma ép testtel és lélekkel könyöradományokra vannak utalva.

A honi ipar támogatása ezenkívül mindannyiunkra azzal az előnnyel is jár, hogy a keresethez jutó iparososztály mezőgazdasági termékeinket is nagyobb mennyiségben tudja majd fogyasztani, tehát mezőgazdáinknak nagyobb lesz a jövedelme, úgyszintén kereskedőink is élvezni fogják a nagyobb vásárlóképeség előnyeit. Ha pedig ezeknek a kereső osztályoknak jól megy a soruk, azt érezni fogja a lateiner osztály és a nívatalnoksereg egyaránt.

A honmentésnek ma a legfőbb eszköze a honi ipar pártolása. Mi nők hatunk leginkább kereskedőinkre, hasunk tehát oda, hogy a magyar kereskedők mindazt, a mit a honi ipar használható kivitelben és versenyképes árban termelni képes, a termelés mérvéhez képest hazai forrásokból szerezzék be, mert különben járni fogunk a már elhasznált rongyainkban.

azért nem marad megfigyeletlenül semmi sem balfelől. Ilyenkor van az, hogy a cserbokr száraz galyát bujkáló vén bakk aggancsának nézzük; s a csonka faderék vöröses kergét látva, megesküszünk, hogy szarvas áll ott a sűrűségben.

Aztán még így, kísérvél is, olyan hamisítatlan érzése tud megszállni bennünket az egyedüliségnek.

Simon a hátam mögött. Nem látom, de annál különösebb, hogy még csak nem is hallom. Mintha megszökött volna s itthagytott volna egymagamra. Egyszer meg is állok és kíváncsian pisiantok vissza egyet. Ott van bizony, ahg három lépésnyire tőlem. Széles medvetalpát úgy teszgeti le, mintha az is csak hulló falevél volna. Nincs az a ballerina, aki ily könnyen lépjen.

Halk fütty!

Ez Simon. Az egyes fütty azt jelenti: „Jobbra figyelj!” — Előre nyújtom nyakamat: lövesre készen kuszom még néhány lépést. — Jobbra kitarul előttem az erdőnyílás, ahol — lehetne valami. Simon már tudta, hogy ott következik a vágásban egy átmetszet, ahol jól lehetne látni a legelésző özet.

Semmi sincs most ott. Ohó, de hogy is semmi. A hajlatban, a domb emelkedése alatt, egy fehér folt világít erre; de csak egy pillanatig, aztán eltűnik, elfordul. Surranó körvonalát látom egy fehér mellényű rókának.

Es ha éppen pompázni akarunk, fizessük meg kedvtelésünket a magyar iparosnak, kereskedőinket pedig figyelmeztessük, hogy csekély árkülönbség miatt a honi ipar remekeit nem hagyjuk cserben.

Szoktassuk le lassanként nagyúri hölgyeinket, hogy ne Párisból, ne Londonból vagy Brüsszelből hozassák ruháikat és piperecikkeiket, mert ma már mindent megkapnak jó minőségben itthon is. A mit a honi ipar nem képes előállítani, abból legyen legalább a hazai kereskedőknek és a munkásoknak hasznuk.

Véssük be mélyen honleánytársaink lelkébe, hogy a míg apró, fehér kezecskéik gyorsan forgatják a kötő- vagy horgolótűt és meleg harisnyákat és kis felöltőket készítenek szegény gyermekek számára, ne szünjenek meg arra gondolni, hogy e hazában a munkaadás az igazi jótétemény és nem az alamizsna bőkezű osztogatása.

id. Lovassy Ferencné,

A D.M.K.E. közgyűlése.

A Délmagyarországi Magyar Köz-művelődési Egyesület f. é. december, 8-án délelőtt fél 11 órakor Arad szab. kir. városban tartja meg III. évi rendes közgyűlését, amelyre, valamint az azzal kapcsolatos ünnepélyekre az egyesület a meghívókat már kibocsátotta.

A közgyűlés és ünnepély sorrendje a következő:

December hó 7-én:

Délután a D.M.K.E. elnökségének, továbbá Arad, Bács-Bodrog, Békés, Csanád, Csongrád, Krassó-Szörény, Temes és Torontal varmegyék területéről érkező egyesületi tagok fogadtatása a vasutnál és azoknak részben szállókban, részben magánházaknál való elszállásolása. A D.M.K.E. elnöksége megkoszoruzza a Szabadság-szobrot.

Délután 5 órakor a D.M.K.E. igazgatóságának gyűlése a városi széképület bizottsági termében; a közgyűlés tárgyainak előkészítése.

Esti 7 órakor diszeloadás a színházban.

Azzal ma nem beszélünk. Tovább, tovább!

A vadász-reménykedésnek ez a „tovább” az édes anyja. Ez növeli, táplálja. Előre folyvást! fáradhatatlanul! Ha itt nincs siker, majd lesz amott. Az erdő mélye kincset ígér annak, aki nem un bele, hogy a szerencsét kergesse. A Simon kettős füttye azt mondja: „balra figyelj!” Ott kezdődik a fokozott reménykedés újra és a megújult csalódás.

Néma az erdő s minél tovább jutunk, annál igazibb az elhagyatottság hangulata benne. Egyik oldalon meglehetősen mély patak arka vonul; járhatatlan bozót sűrűsödik kétfelől, medre partján. Tul ezen a pár ölnyi szövedéken, gyéren világosodik az erdő. Ott keskeny erdei rét szalagja zöldel s a zöldbe most sárgás színnyalattal keveredik visszatekintő nap.

Egy szál árva vajkóró emelkedik a réten magasra; elkésett virága csenevész, de azért ragyogóan sárga, mintha meglopta volna a nap színét.

Szöke rigó rebben a bokor közt, s szinte megijeszt. Hallok valami nagyon halk mormolást mintha a száraz levelek rebegné el a haldoklók gyónását.

A mély árokban tenyérnyi széles vizsugár fut a kövek között; az beszelget, nem a száraz levél.

Nád van az árok egy kitisztuló

Este 9 órakor ismerkedési estély a Fehér Kereszt-szállóban. (Étkezés étlap szerint.)

December 8-án:

Reggel Arad szab. kir. város kulturális intézményeinek és a D.M.K.E. épülő internátusának megtekintése.

Délelőtt 1/2 11 órakor a D.M.K.E. évi rendes közgyűlése Arad szab. kir. város székhelyének dísztermében a következő tárgysorozattal:

I. Ünnepi beszéd.

II. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére négy egyesületi tag kiküldése.

III. Elnöki jelentés az egyesület 1905. évi munkásságáról.

IV. Az egyesület 1906. évi költségvetésének megállapítása.

V. Alapszabályok módosítása.

VI. A megüresedett osztályelnökj és igazgatósági helyeknek választás utján való betöltése.

VII. Indítványok, melyek az alapszabályok 20. §-a értelmében az elnökséghez a közgyűlést megelőzőleg 14 nappal előbb beadattak.

VIII. Az aradi fiók megalakulása.

IX. Záró beszéd.

A közgyűlés után:

Délután 1 órakor Arad város díszbédje a Fehér Kereszt-szállóban.

Délután 5 órakor a Kölcsey-egyesület irodalmi estélye.

* * *

Mindazokat az egyesületi tagokat, akik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, tisztelettel felkérjük, hogy elhatározásukat a D.M.K.E. főtitkári hivatalánál (Szeged, Arany János-utca 3. sz.) legkésőbb december 1-ig bejelenteni sziveskedjenek. A D.M.K.E. közgyűlésén résztvevő egyesületi tagok számára a m. kir. keresk. miniszterium, valamint az Arad-Csanádi Egyesült Vasutak igazgatósága gyorsvonatokra is érvénnyel bíró kedvezményes utazási igazolványokat engedélyez, melyekkel a tagok és családtagjaik a második osztály megfizetésével az első osztályon, a harmadik osztály megfizetésével pedig a második osztályon utazhatnak.

A közgyűlésen résztvenni óhajtó

pontján. Sűrű, ingó, susogó nád, hogy még az eszem is megáll, hogyan került ez ide, ebbe az erdei vadonba. A nádas kifelé ígyekszik a rétnak, ahol tavasszal iszapos, vadvízes a talaj. Ott aztán néhány négyszögölnyi pocsogó van; a szélén fekete sár, s a sárban erős, mély nyomok. Nem csütök, hanem köröm. Disznóköröm. Itt nemrég vaddisznó járt.

Még a büzet is mintha érezném valamerről. Simon észreveszi hogy szaglódom, szóltanul mutat egy vén lúzár. Annak a derekán széles sárnyom van; a fa kérge lehámlott; maga a fa is ki van kezdve, ráspolyozva, elkoptatva.

Odadörgölődnek a disznók: ott vakaróznak. Ez a mély völgy s ez a sűrű bozót az ő hazájuk.

*

Az avar eltűnt. Puha, bársonyos fűvön járok. Most nem kell sokat törődöm vele hova lépek. Mindenütt szőnyeg remek zöld; — moha terem a földön is, nemcsak a faderekán.

Ez a vörös malom völgye. A sötét, kietlen épület látszik is már. Kidőlt-bedőlt; nincs egy ép kéménye, egy ablaka. A szél idejár megpihenni. Boszorkány lakik benne. Szárnyaságér fészkel a padlásán.

Eszményi hely valami gonosz csejokedetre. Valami nagy bűn eltitkolására. Simon itt van mögöttem, de most

együleti tagokat, akik a város vendégei, arra is kéri a D.M.K.E. elnöksége, jelentkezésük alkalmával sziveskedjenek bejelenteni azt is, mely vonattal érkeznek meg Aradra, részt kíván-e az ünnepi lakomán, vagy a színhazi díszelőadáson, óhajtanak-e lakást és ha igen, hol, szállóban vagy magánházban? Az alapszabály értelmében a közgyűlésen szavazati joggal csakis azok a tagok bírnak, kik tagsági díjajkkal hátralékban nincsenek.

HIREK.

Erzsébet emléknap. Kegyeletesen megünnepelte Erzsébet királyné emlékeztét a helybeli áll. polg. és elemi iskola. Erzsébet napján (vasárnap) d. e. 11—12-ig ünnepség volt a tornacsarnokban, amely alkalommal *Gáspárdy* Aladár szépen kidolgozott és költői hasonlatokban gazdag beszédben emelte ki a magyarok nagyasszonyának elévülhetetlen érdemeit.

Másnap (hétfőn) a róm. kath. és ág. evang. templomban gyászistentisztelet tartatott, melyen a hatóságok, hivatalok és iskolák résztvettek. E napon a tanítások szüneteltek.

Esküvő. Fényes esküvő volt vasárnap délután városunkban. *Schikeltanz* Bertalan kereskedő vezette oltárhoz *Drobnits* Zsófia kisasszonyt, *Drobnits* Károly köztisztviselőben álló polgárleányát. A bájos és feltűnést keltő szép menyasszony mellett, kitűntek a koszorús leányok is.

Halálozás. *Borsos* Károly kir. ügyész 48 éves korában Marosvásárhelyen e hó 17-én elhunyt. Dr. Szentgyörgyi Ferencnek az elhunytban testvérbátyját gyászolja

Meghalt az apja ravatalánál. Budapesti lapokból vesszük e hirt: Tegnap halt meg Budapesten *Bátori* Nándor a negyedik kerületi főreáliskola igazgatója. Fiát, *Bátori* Lászlót a 32-ik gyalogezred hadnagyát, ma délután apja ravatala láttára oly felindulás fogta el, hogy szívgörcsöt kapott és meghalt.

Táncanfolyam. *Neumann* Márkus fővárosi okl. táncanár, aki a múlt év-

ben is Orsován járt nov. 26-án az Arany Szarvas vendéglő nagytermében 5 hétre terjedő táncfolyamot nyit, melyre jelentkezéseket a táncmester az Arany Szarvas szálló 6. sz. a. elfogad. Tandíj 12 K. Az iskolai tanulók hetenként 3-szor kedd, csütörtök és szombaton 5—7-ig, a felnőttek 8—10-ig részesülnek tánc-tanításban.

A pálinka hatása. Szikevicza községben nagy házi ünnepélyt tartottak e hó 15-én *Radunya* Salamon házában, melyre az összes rokonok és jó ösmerősök meg voltak hiva. Mulatozás közben *Zsurka* Illés 60 év körüli gazda fölszólította *Radunya* Péter és Illés legényeket énekeljenek neki valamit.

Ezek azonban gorombáskodni kezdtek az öreggel s hetykén „per te” szólították, a mire az öreg dühbe jött s verekedést kezdett a két fiatallal. Ezekben is dolgozott a rakia s úgy helyben hagyták *Zsurka* Illést, hogy másnap meghalt. Havel vizsgáló bíró, Dr. Nagy és Dr. Roxer bírósági szakértőkkel mindjárt kiment a helyszínére s felboncoltatta az elhaltat, mely alkalommal bebizonyult hogy a halált külsértés okozta. A két *Radunya* testvér pedig már Orsován ül a hüvösben s lesz elég idejük azon gondolkozni, hogy jó a rakia, de veszedelmes-

Egy zsidó, aki keresztet állt. Nov. 1-én, midőn mindenki kizárándokolt elhunyt hozzátartozói sírházhoz, általánosan feltűnt egy 14—15 éves leányka, aki sírva járt egyik sírdombtól a másikig. A szegény cselédleány elhunyt anyja és apja sírját kereste. Öt-hat éves korában vesztette el őket, s ő teljesen árva maradt. Elvitték Bulgáriába, ahonnan csak nem rég került vissza cselédleánynak. Nov. 1-én, mikor mindenki egy-egy mécses, egy-egy szál virágot tesz elhunyt apja, anyja, testvére, barátja sírjára, ő is kiment, hogy a sírnál panaszolja ki ami szívében olyan nagyon-nagyon nyomja.

De melyik sírnál? Az idő a vékonyka keresztet az évek hosszú sora alatt megemésztette. Nincs semmi jel, s ő csak homályosan emlékszik vissza a szo-

Ebben a percben csuszott le a nap odakint, messze-messze. Most itt van a félhomály; mindjárt egészen este lesz.

Simon halkan füttyent, nagyon halkan. Már talán harmadszor; de csak most térek észre, úgy elandalodtam. Itt nincsen nyílása az erdőnek; hanem éppen kint vagyunk a bokros dombtetőn, ahonnan jól le lehet látni a párákat eregető völgybe.

Lent a határkőnél két ember ül egy-egy fatönkön s mintha meggyultak volna, olyan füstfelhő köríti őket.

A barátom versenyt szivarozik ott Tóddal.

Simon nem állhatja, hogy meg ne érintse hátul a vállamat. „Balra, balra!” sugja dühös hangsúlyozással.

Csak éppen annyi időm van, hogy odakapom a tekintetemet; de lőni már nem tudok. Egy remek hatos bak ugrott át az uton. Arról jött a völgyből, a szivarozók felől.

Fájt érte a szívem, de vigasztalt valami. Hisz ez a bak igazságszerint ugyanis a barátomat illette volna.

De Simont nem tudtam ezzel megvigasztalni.

Ümmögve dobta vállára a puskát elővette a szivart, amit a barátomtól kapott, s szinte szemtelenül mondta:

— Most már mi is rágyujthatunk.

Bársony István.

nem arra gondolok, hogy milyen jó védő lehetne baj esetén. Oriás fickó! A pusztá öklével is leütne egy bikát. Hogy eltehetne láb alól mindenkorra! A vörös malom pincéje évszázadokig őrizné a titkot.

Az emberből még regényíró válik ilyen helyen. Pedig Simon nem regényhősnek való. Jó fiú, a légynek sem árt; csak Tódorra haragszik, a volt komornyikra, aki jobban tud írni s így övé a nagyobb rang. Pedig pipázik a számár, amikor cserkészik! . . . Halálra kacaghatná magát az ember, ha így látja.

Innen igazán elkíváncszom. Nedves hüvös, ködös itt még a nappal is, hát még az alkonyat. A nap egy csöppet sem ér el ide. Egy harkály röppent át fölöttem s amint leszállt valahol, elkezdett sikitani. Hirtelen abban hagyta, mintha kitekerték volna a nyakát. Talán úgy is volt. Talán a boszorkány, aki ránk lesett, megharagudott, hogy minék ad jelt, minék ébreszti fel az erdőt.

*

Tul a vörös malmon újra kezdődött a galyropogás az uton, meg a szárazlevél zizegése. Mintha lidércnyomástól szabadultam volna. Már tudtam lélegzeni. Hál'istennek, ez már újra az én susogó, melegsívű erdőm! Most kezdenek mozogni az alkonyati szellők. Egy-egy halk sóhajtás remeg végig a fonnyadó lombokon.

morú napra, s a helyre. — A jó emberek segítségére mennek; akadnak olyanok, akik jobban emlékeznek. Segítségére jön a róm. kath. plébánia, s nagy nehezen kimutatják a keresve keresett szülők sírját, csupán azt nem tudják biztosan, hogy a két sir közül melyik az apáé, melyik az anyáé. De hiszen ez már mintegy. A leány boldog, van hol kisírnia magát, mert akár egyik, akár másik sírhoz is megy, *szülő* az, aki alant hallgatja a bús árva panaszát.

S akadt olyan is, aki gondoskodott arról, hogy a szegény leányka szüleinek sírja jeltelen ne maradjon. *Heiduschka* Nándor, izraelita vallású polgártársunk, hírét vevén az esetnek, saját költségén két keresztet csináltatott, s e napokban fogja a sirokra elhelyeztetni, valamint a sirokat is rendbe hozatja. A leányka boldog, s a nagy világ pedig szidja tovább is szokás szerint a — — zsidót.

A magyar Folyam-Tengerhajózási Társaság igazgatósága közhírré teszi, hogy a személyhajózáratokat Zimony—Orsova és Turnszeverin—Galatz között a következő módon szünteti meg.

Az utolsó menet Orsováról—Zimonyba f. évi december hónap 2-án és Zimonyból Orsovára december hónap 3-án lesz. Galatzról az utolsó menet rendszerinti személyhajó f. évi november hónap 29-én indul felfelé és december hónap 1-én érkezik Turnszeverinbe, illetve Orsovára. Orsováról, illetve Turnszeverinből pedig az utolsó hajó f. évi november hónap 29-én indul lefelé és december hónap 1-én Galatzra.

KÖZGAZDASÁG.

Tenyészállatok vizsgálata. A mezőrendőri törvény alapján a község tulajdonában levő apa állatokat évenként egyszer, az u. n. járási mezőgazdasági bizottság tüzetes vizsgálat alá veszi, a selejteket kisélejtezi, a tenyésztésre alkalmasakat pedig tenyészigazolvánnyal ellátja. Minthogy köztenyésztésre a törvény értelmében kizárólag tenyészigazolvánnyal ellátott apa állatot szabad használni, felhívjuk a község figyelmét ezen vizsgálatokra, hogy amennyiben birtokukban tenyésztésre jönnek ígérkező

apa állatok volnának, azokat ezen bizottságnak, igazolvánnyal való ellátás végett, bemutatni el ne mulasszák.

A vizsgálatok következő napokon és helyeken fognak megtartatni:

Plavisevicán dec. 5-én; Mehádián dec. 6.; Orsován dec. 7.; mindenütt dél-előtt 9 órakor. A vizsgálati díj egy tenyészbika után 4 K., egy tenyészkan után 1 korona.

Meghívó.

Az itth. pl. Cecilia-énekegyesület
f. é. hó 3-án d. u. 4 órakor

az egyleti helyiségben

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre, a nb. pártoló- és működő tagok tisztelettel meghívotnak.

Az elnökség.

Handl József

ORSOVA

könyvnyomda, papir-, iró-

és rajzszer kereskedő

ajánlja mindennemű

nyomtatványait és tan-

szerfelszereléseit

legjutányosabb áron.